

PRIJEDLOG

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (predlagatelj: Klub nezavisne zastupnice Jadranke Kosor i zastupnika HGS-a)

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 013-03/13-01/02, urbroja: 65-13- 03 od 18. lipnja 2013.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (predlagatelj: Klub nezavisne zastupnice Jadranke Kosor i zastupnika HGS-a), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je podnio Klub nezavisne zastupnice Jadranke Kosor i zastupnika HGS-a.

Prijedlogom Zakona predložena je izmjena članka 5. stavka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“ broj 24/11., 61/11. i 27/13.) na način da se u slučaju ako pojedinom zastupniku, odnosno članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, prestane članstvo u političkoj stranci nakon konstituiranja Hrvatskoga sabora odnosno predstavničkog tijela, sredstva za redovito godišnje financiranje iz proračuna umanjuju za iznos koji pripada pojedinom zastupniku, odnosno članu predstavničkog tijela koji su prestali biti članovi političke stranke, te da se iznos za koji se umanjuju sredstva političkoj stranci čiji se broj zastupnika ili vijećnika smanjio, vraća državnom, odnosno proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U obrazloženju Prijedloga zakona u bitnome se navodi da je temeljno načelo za raspodjelu sredstava broj zastupnika tj. vijećnika, koji određenoj stranci pripadaju na temelju rezultata izbora, da stranke koje imaju više zastupnika/vijećnika dobivaju više, a stranke s manjim brojem zastupnika ili vijećnika, manje novca te da se to načelo ne poštuje u stavku 2. članka 5. Zakona i da uz ostalo dovodi u neravnopravan položaj stranke kojima se broj zastupnika ili vijećnika ne smanjuje u odnosu na stranke kojima se broj zastupnika smanjuje te da je isto protivno članku 14. Ustava koji govori o jednakosti pred zakonom.

Vlada ne podržava navedeni Prijedlog zakona iz razloga jer je rješenje utvrđeno člankom 5. stavkom 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“ broj 24/11. 61/11. i 27/13), u skladu s temeljnim načelom raspoređivanja sredstava za financiranje redovitog političkog djelovanja, prema broju zastupnika odnosno članova predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno predstavničkog tijela jedinice, što se temelji na izbornim rezultatima.

Temeljno načelo raspoređivanja sredstava za redovito godišnje financiranje iz proračuna određeno je člankom 5. stavkom 1. Zakona, prema kojem se sredstva za redovito godišnje financiranje iz proračuna raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog zastupnika u Hrvatskom saboru, odnosno za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci pripadaju sredstva razmjerna broju njezinih zastupnika, odnosno članova predstavničkog tijela u trenutku konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno u trenutku konstituiranja predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Kao odlučujući moment za raspoređivanje sredstava razmjerno broju zastupnika, odnosno vijećnika, utvrđen je trenutak konstituiranja Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela jedinice, budući da i pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna stječu političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru, odnosno vijećnika u predstavničkom tijelu, a što se može utvrditi tek po konstituiranju Hrvatskoga sabora, odnosno predstavničkog tijela jedinice. To je dakle jedini trenutak u kojem raspored mandata odražava pravu volju biračkog tijela, pa se i prava prema ovom Zakonu, koja se stječu temeljem mandata određuju u odnosu na dan konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno predstavničkog tijela jedinice, neovisno o kasnijim promjenama članstva u političkoj stranci.

Takvo rješenje uvedeno je još 2007. godine, ranijim Zakonom o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata („Narodne novine“ broj 1/2007.) kojim je u članku 9. stavku 2. bilo propisano da ukoliko pojedini zastupnik (ili zastupnici) nakon konstituiranja Hrvatskoga sabora napuste ili promijene članstvo u političkoj stranci, financijska sredstva koja se raspoređuju sukladno stavku 1. ovoga članka ostaju političkoj stranci kojoj je zastupnik pripadao u času konstituiranja Hrvatskoga sabora. Takvo rješenje uvedeno je iz razloga kako bi se na određeni način spriječilo kupovanje mandata nakon konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno predstavničkog tijela jedinice, a time i moguća korupcija.

Iz istih razloga, takvo rješenje je zadržano i u novom Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, što proizlazi i iz obrazloženja Konačnog prijedloga zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe u kojem je u točki VI. „Prijedlozi i mišljenja koji su bili dani na Prijedlog zakona, a koje predlagatelj nije prihvatio“

navedeno da „nije prihvaćeno stajalište kojim je izražena dvojba glede rješenja da ako zastupniku, odnosno članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prestane članstvo u političkoj stranci, nakon konstituiranja sabora, odnosno predstavničkog tijela, sredstva ostaju stranci kojoj je zastupnik pripadao u trenutku konstituiranja, iz razloga jer je takvo rješenje jedan od elemenata sprječavanja korupcije“.

Nadalje, činjenica da je pojedinom zastupniku (ili zastupnicima) prestalo članstvo u političkoj stranci, ne utječe na daljnje obnašanje njihovog mandata, te su oni i nadalje zastupnici odnosno članovi predstavničkog tijela, i to članovi koji su izabrani s liste političke stranke kojoj su pripadali u trenutku konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno predstavničkog tijela, za koje politička stranka, neovisno što više nisu njezini članovi, ostvaruje pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna, upravo poštujući temeljno načelo za raspodjelu sredstava prema broju zastupnika/ vijećnika, koji su određenoj stranci pripadali na temelju izbornih rezultata.

Stoga nije točna konstatacija u obrazloženju Prijedloga zakona da se odredbom članak 5. stavka 2. Zakona ne poštuje temeljno načelo za raspodjelu sredstava, za koje se u obrazloženju upravo navodi da je temeljno načelo za raspodjelu sredstava broj zastupnika tj. vijećnika, koji određenoj stranci pripadaju na temelju rezultata izbora, već upravo suprotno, navedena odredba podržava to načelo.

Vodeći se ovim temeljnim načelom, Zakonom o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe iz 2011. godine, na isti način je utvrđeno i raspoređivanje sredstava za redovito godišnje financiranje nezavisnih zastupnika, odnosno članova predstavničkih tijela izabranih s liste grupe birača, koji nakon konstituiranja Hrvatskoga sabora, odnosno predstavničkog tijela jedinice, postanu članovi političke stranke te sredstva za redovito godišnje financiranje iz proračuna ostaju tom zastupniku, odnosno članu predstavničkog tijela, a ne pripadaju političkoj stranci čiji je postao član, niti se sredstva iz proračuna za redovito godišnje financiranje u tom slučaju umanjuju, odnosno navedeni zastupnik, odnosno član predstavničkog tijela ne gubi pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna.

Isto tako ni politička stranka ne može izgubiti pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna za iznos koji joj pripada za broj zastupnika, odnosno vijećnika, kojima je nakon konstituiranja Hrvatskog sabora odnosno predstavničkog tijela jedinice, iz bilo kojih razloga prestalo članstvo u političkoj stranci i koji dalje obnašaju zastupničku, odnosno vijećničku dužnost.

Slijedom navedenog, također smatramo da bi predloženo umanjenje sredstava za redovito godišnje financiranje iz proračuna, bilo upravo suprotno navedenom temeljnom načelu, odnosno članku 5. stavku 1. Zakona, jer umanjem sredstava političkoj stranci ne bi pripadala sredstva razmjerno broju zastupnika, odnosno vijećnika koji su toj stranci pripadali na temelju rezultata izbora, odnosno u trenutku konstituiranja Hrvatskoga sabora odnosno predstavničkog tijela jedinice.

Nadalje, članak 5. stavak 2. Zakona nije suprotan članku 14. Ustava koji govori o jednakosti pred Zakonom, kao što se navodi u obrazloženju Prijedloga zakona, budući da navedena odredba, za sve političke stranke na jednaki i općenit način uređuje pitanje redovitog godišnjeg financiranja iz proračuna u slučaju prestanka članstva u političkoj stranci pojedinom zastupniku, odnosno članu predstavničkog tijela te stoga smatramo da primjenom

ove odredbe „političke stranke kojima se broj zastupnika ili vijećnika ne smanjuje“ nisu stavljene u neravnopravan položaj u odnosu na „stranke kojima se broj zastupnika smanjuje“, kako je navedeno u obrazloženju.

Ujedno, Prijedlog zakona nije nomotehnički uređen, no kako se isti sadržajno ne prihvaća, ne smatramo potrebnim upućivati na nomotehničko uređivanje teksta.

Slijedom svega navedenog, osobito imajući u vidu svrhu navedene odredbe u sprječavanju korupcije i temeljno načelo raspoređivanja sredstava za redovito godišnje financiranje iz proračuna prema broju zastupnika odnosno članova predstavničkog tijela na dan konstituiranja, odnosno na temelju izbornih rezultata, Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (predlagatelja: Klub nezavisne zastupnice Jadranke Kosor i zastupnika HGS-a u Hrvatskome saboru).

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Arsena Bauka, ministra uprave, dr.sc. Zorana Pičuljana, zamjenika ministra uprave te Borisa Miloševića, Jagodu Botički, Darka Parića i Ranka Lamzu, pomoćnike ministra uprave.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović